

Darbo užmokesčio ir mokesčių reforma 2019

Pasirengimo planas!

- ✓ Pakeisti darbo sutartis – **iki 2019-01-01**
- ✓ Suplanuoti 2018/12 mokėjimus – **iki 2018-11-30**
- ✓ Pasiruošti 2018/12 ir 2019/01 GPM deklaravimui – **iki 2018-12-31**
- ✓ Numatyti 2018 m. metinių premijų skyrimą – **iki 2018-12-31**
- ✓ Parengti darbo užmokesčio apskaitos sistemą 2019 m. – **iki 2019-01-31**
- ✓ Pakeisti įmonės vidaus dokumentus ir perskaičiuoti juose nurodytus užmokesčio už darbą dydžius - **iki 2019-01-31**

1. Pakeisti darbo sutartis

 atlikti iki 2019-01-01

VSDĮ pakeitimo įstatymas (2018-06-28 Nr. XIII-1336) darbdaviams nustatė prievolę iki jo įsigaliojimo, t. y. iki 2019-01-01, pakeisti darbuotojų darbo sutartis ir perskaičiuoti darbuotojo bruto darbo užmokestį, jį padidinant 1,289 karto. Tai liepta padaryti be išankstinio darbuotojo sutikimo.

Valstybinės darbo inspekcijos (VDI) specialistai viešai savo tinklalapyje (www.vdi.lt) paskelbtoje konsultacijoje nurodo, kad, nors tokio išankstinio sutikimo ir nereikia, „tačiau visais atvejais darbuotojai turi būti informuoti prieš protingą terminą apie būsimus pasikeitimus“. Vienas iš būdų tinkamai ir laiku informuoti darbuotoją apie perskaičiuotą darbo užmokestį – pasirašyti su juo darbo sutarties pakeitimą iki 2019-01-01.

Kitas būdas – pakeisti sutartį vienašališkai, įteikti darbuotojui jo darbo sutarties pakeitimo egzempliorių ir tinkamai informuoti darbuotoją apie darbo užmokesčio dydžio perskaičiavimą, taip pat turėti įrodymus, kad darbuotojas buvo informuotas. Darbuotojų informavimo tvarka paprastai nustatoma įmonės darbo tvarkos taisyklėse (pasirašytinai, el. paštu, įmonėje naudojamomis komunikavimo sistemomis ar kitaip). Teisingas darbuotojų informavimas yra reglamentuotas Darbo kodekso 25 straipsnyje.

Jeigu perskaičiavusi darbo užmokesčio dydį įmonė jį apvalins, VDI specialistai rekomenduoja apvalinti į didesnę pusę.

Keičiant darbo sutartį (pavyzdinės sutarties formos 1.3 punktą), galima nurodyti tik nuo 2019-01-01 taikomą 1,289 karto padidintą darbo užmokesčio sumą, pavyzdžiui, vietoje 1 000 Eur sumos įrašyti 1 289 Eur ir nerašyti jokių paaiškinimų.

Jeigu įmonė pageidauja, darbo sutarties pakeitime (pakeitimo sutartyje) galima nurodyti ir keitimo pagrindą, pavyzdžiui:

„Remiantis 2018-06-28 VSDĮ Nr. I-1336 2, 4, 7, 8, 10, 23, 25 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1336 9 str. 4 dalimi, bruto darbo užmokesčio suma, buvusi iki šio įstatymo įsigaliojimo – 1 000 Eur, perskaičiuojama dauginant iš koeficiento 1,289, ir darbo sutarties 1.3 punktas nuo 2019-01-01 pakeičiamas taip:

nustatomas mėnesio darbo užmokesčio dydis – 1 289 Eur.“

Jeigu šį pakeitimą iki 2019-01-01 pasirašytų darbdavio atstovas ir darbuotojas, papildomai darbuotojo apie darbo užmokesčio perskaičiavimą informuoti nereikėtų.

Primename, kad keisti darbo sutarčių apskritai nereikia, jeigu:

- darbo sutartyje nėra nurodytas konkretus darbo užmokesčio dydis (darbo sutartyje yra nuorodos į kitus teisės aktus ar dokumentus. Keisti reikės būtent šiuos dokumentus);
- darbo užmokesčio dydis darbo sutartyje nurodytas ne pinigais, o kitokiais dydžiais, kurie ir bus perskaičiuojami, pavyzdžiui, nurodyta, kad mokama MMA (minimalioji mėnesinė alga), MVA (minimalusis valandinis atlygis) arba MMA, padauginta iš koeficiento 1,3. Vyriausybė jau patvirtino nuo 2019 metų taikomus minimalius dydžius (MMA – 555 Eur, MVA – 3,39 Eur), ir papildomų perskaičiavimų įmonei daryti nereikia.

2. Suplanuoti 2018 m. gruodžio mėnesio mokėjimus

 atlikti iki 2018-11-30

Šiomet išmokų mokėjimas darbuotojams metų pabaigoje bus kiek komplikuoatas dėl skirtingų GPM, „Sodros“ įmokų tarifų taikymo, gruodžio ir sausio mėnesių NPD skaičiavimo, vidutinio darbo užmokesčio perskaičiavimo ir specialios GPM deklaracijų pildymo tvarkos, todėl svarbu žinoti, kokios išmokos darbuotojams bus mokamos 2018 m. gruodžio mėnesį, joms pasiruošti ir, jeigu reikia, pakeisti apskaitos sistemas.

Iki 2018 m. gruodžio mėnesio įmonė turėtų apsispręsti:

- ar 2018 m. gruodžio mėnesį bus išmokėtas visas gruodžio mėnesio atlyginimas, ar dalis bus išmokėta 2019 metais;
- kada bus paskirtos, įformintos, į apskaitą įtrauktos ir išmokėtos metinės premijos;
- ar įmonės darbuotojai atostogaus švenčių laikotarpiu ir po Naujųjų metų;
- jeigu atostogaus, tai kada jiems bus mokami atostoginiai.

Nuo priimtų sprendimų priklausys, ar reikės daryti darbo užmokesčio apskaitos sistemos pakeitimus dar šiomet – 2018 m. gruodžio pradžioje – ir ją pritaikyti pereinamajam laikotarpiui.

3. Pasiruošti 2018 m. gruodžio ir 2019 m. sausio mėnesių GPM deklaravimui

 atlikti iki 2018-12-31

Netrukus VMI viršininko įsakymu bus pakeistos mėnesinių A ir B klasės pajamų deklaracijų (GPM313) pildymo taisyklės ir 2018 m. gruodžio bei 2019 m. sausio mėnesių deklaracijas reikės pildyti kiek kitaip, nei anksčiau, ir kitaip, nei nustato GPMĮ. Svarbiausias pakeitimas – ne visos 2018 metų gruodžio mėnesį išmokėtos pajamos darbuotojams pateks į 2018 m. gruodžio mėnesio deklaraciją GPM313 ir 2018 m. deklaraciją GPM312.

Pavyzdžiui, planuojama, kad gruodžio mėnesį išmokėti atostoginiai už atostogų laikotarpį nuo 2018-12-27 iki 2019-01-04 bus padalyti į dvi dalis:

- už gruodžio mėnesio dienas išmokėti atostoginiai bus deklaruojami 2018 m. gruodžio mėn. deklaracijoje GPM313 ir 2018 metų deklaracijoje GPM312, jie bus įtraukiami apskaičiuojant 2018 m. gruodžio mėn. NPD, jiems bus taikomas 2018 m. gruodžio mėn. NPD ir 15 proc. GPM tarifas, GPM bus mokamas pagal gruodžio mėnesiui nustatytas mokėjimo taisykles. „Sodrai“ šiuos atostoginius deklaruosime 2018 m. gruodžio mėn. SAM pranešime ir taikysime senuosius įmokų tarifus (31,18 ir 9 proc.);
- gruodžio mėnesį už sausio mėn. atostogų dienas išmokėti atostoginiai pateks į 2019 m. sausio mėn. deklaraciją GPM313 ir 2019 metų deklaraciją GPM312, bus įtraukiami apskaičiuojant 2019 m. sausio mėn. NPD, išmokant jiems bus taikomas 2019 m. sausio mėn. NPD, skaičiuojamas 20 proc. GPM tarifas ir GPM į valstybės biudžetą reikės sumokėti iki 2019-01-15. Už sausio mėn. dienas apskaičiuoti atostoginiai deklaruojami 2019 m. sausio mėn. SAM pranešime (kaupimo principu) ir jiems taikomi naujieji „Sodros“ įmokų tarifai (kol kas tarifai nenustatyti, tikėtina, kad jie bus 1,72 ir 19,5 proc.). Reikia nepamiršti, kad, apskaičiuojant VDU atostoginių daliai už 2019 m. sausio mėnesio dienas nustatyti, įtraukiamos 2018 m. darbo užmokesčio sumos, ir jas reikės perskaičiuoti taikant 1,289 koeficientą.

Kaip išvengti tokio sudėtingo skaičiavimo ir deklaravimo, nekeisti apskaitos sistemų ir neturėti papildomų išlaidų?

Jeigu darbuotojai švenčių laikotarpiu (gruodžio pabaigoje–sausio pradžioje) neatostogaus, problema savaime išnyks. Jeigu tokios atostogos suplanuotos, galima būtų su darbuotojais tartis, kad sausio mėnesio atostoginių dalis būtų išmokėta sausio mėnesį arba, darbuotojo prašymu, kartu su sausio mėnesio atlyginimu, kaip nurodyta Darbo kodekso 130 str. 3 dalyje.

4. Numatyti 2018 m. metinių premijų skyrimą, įforminimą ir mokėjimą

 atlikti iki 2018-12-31

Kaip jūsų įmonėje skiriamos metinės premijos darbuotojams?

a

Iš pelno premijas skiria akcininkai ABĮ nustatyta tvarka.

b

Premijos skiriamos iš darbo užmokesčio lėšų įmonės vadovo įsakymu.

a) premijos iš pelno

Jeigu premijas skiria akcininkai, laikomasi ABĮ nustatytos tvarkos: premijas skiria akcininkų susirinkimas, jos skiriamos laikantis ABĮ 59 str. 7 dalies apribojimo – metinėms premijoms ir tantjemoms gali būti skiriama iki 20 proc. ataskaitinių metų grynojo pelno. Šiuo atveju perskaičiavimai, taikant 1,289 koeficientą, nedaromi. Premijos bus paskirtos ir išmokėtos 2019 metais. Taikomi 2019 metų „Sodros“ įmokų tarifai ir 20 proc. GPM.

b) premijos iš darbo užmokesčio lėšų

Kai premijas darbuotojams savo įsakymu ir nuožiūra skiria įmonės vadovas, reikia nuspręsti, kada jos bus paskirtos, įformintos ir į kurių metų SAM pranešimą pateks. Nuo to priklausys GPM tarifas, „Sodros“ įmokų tarifai ir skiriamų premijų dydis.

2018 metais paskirtos ir 2018 metais išmokėtos premijos pateks į 2018 m. gruodžio mėn. SAM pranešimą, bus taikomi senieji „Sodros“ įmokų tarifai. Premijos bus įtraukiamos apskaičiuojant gruodžio mėnesio NPD ir taikomas gruodžio mėnesio NPD, 15 proc. GPM bus deklaruojamas 2018 m. gruodžio mėn. deklaracijoje GPM313 pagal GPMĮ 23 straipsnyje nustatytas gruodžio mėnesio taisykles (GPMĮ 23 str.). Premijos, taikant 1,289 koeficientą, neperskaičiuojamos. Premijoms taikomi 2018 metų „Sodros“ įmokų tarifai: darbdavio – 31,18 proc. ir darbuotojo – 9 (11) proc., t. y. darbdavio įmokos darbuotojui neperkeltos ir prievolės perskaičiuoti darbuotojams mokamas sumas neatsiranda.

2018 m. paskirtos ir 2019 metais išmokėtos premijos bus deklaruojamos 2018 m. gruodžio mėn. SAM pranešime ir taikomi senieji „Sodros“ įmokų tarifai. Bus taikoma speciali GPM įpakeitimo įstatyme nustatyta išimtis ir skaičiuojamas 15 proc. GPM. Premijos bus įtraukiamos apskaičiuojant 2019 m. NPD ir deklaruojamos 2019 m. mėnesinėje deklaracijoje GPM313. Premijos, taikant 1,289 koeficientą, neperskaičiuojamos, taikomi senieji „Sodros“ įmokų tarifai: darbdavio – 31,18 proc. ir darbuotojo – 9 (11) procentai.

2019 metais paskirtos ir 2019 metais išmokėtos 2018 metų premijos bus įtraukiamos į 2019 m. SAM pranešimą ir taikomi naujieji „Sodros“ įmokų tarifai (tikėtina, 1,72 ir 19,5 proc.). Taikomas 20 proc. GPM ir premijos deklaruojamos 2019 metų GPM deklaracijose. Jeigu dėl premijų skyrimo (dydžio ir tvarkos) su darbuotojais nėra susitarta (darbo arba kolektyvinėje sutartyje), nėra premijų skyrimo nuostatų ir premijos skiriamos vadovo nuožiūra, perskaičiavimų, taikant 1,289 koeficientą, nedaroma. Tačiau planuojamas išlaidų premijoms mokėti sumą ir nustatydamas jų dydžius įmonės vadovas turėtų įvertinti tą aplinkybę, kad darbuotojas sumokės didžiąją dalį mokesčių, o darbdavio išlaidos „Sodrai“ sumažės nuo 31,18 iki 1,72 procento.

Jeigu metinių premijų skyrimo tvarka (dydžiai ar apskaičiavimo būdas) nustatyti darbo ar kolektyvinėje sutartyje arba įmonės norminiame teisės akte, premijų dydžiai turėtų būti perskaičiuojami taikant 1,289 koeficientą, keičiant darbo, kolektyvinę sutartį ar nustatytas taisykles.

5. Parengti darbo užmokesčio apskaitos sistemą 2019 metams

⌚ **atlikti iki 2019-01-31**

- Pakeisti darbdavio ir darbuotojo „Sodros“ įmokų tarifus nuo 2019-01-01.
- Įvesti 15 ir 20 proc. GPM tarifus, kurie bus taikomi 2019 metais išmokėtam darbo užmokesčiui ir ligos pašalpom.
- Pakeisti NPD formulę ir individualius NPD dydžius.
- Nustatyti NPD proporcinį paskirstymą tarp darbo užmokesčio ir ligos pašalpų, mokamų iš darbdavio lėšų.
- Padaryti 2019 metų VDU apskaičiavimo pakeitimus, kai įtraukiamos 2018 metų darbo užmokesčio sumos.

SUFLERIU pasitiki
2000
Lietuvos įmonių

6. Pakeisti įmonės vidaus dokumentus ir perskaičiuoti juose nurodytus užmokesčio už darbą dydžius

 atlikti iki 2019-01-31

Peržiūrėti ir pakeisti mokėjimo už darbą ir premijavimo nuostatus, įmonės vadovo įsakymus ir nustatytas priedų skyrimo tvarkas bei taisykles, mokėjimo už darbą sistemą, jeigu tokia įmonėje yra. Pakeitimus galima būtų padaryti iki 2019 m. sausio mėn. pabaigos, t. y. iki pirmojo 2019 metų darbo užmokesčio apskaičiavimo, nurodant, kad taikant 1,29 koeficientą perskaičiuoti dydžiai naudojami apskaičiuojant darbuotojų darbo užmokestį nuo 2019-01-01.

Jei turite klausimų

Skambinkite + 370 678 20 470 arba

rašykite pagalba@mokesciu-sufleris.lt